

Analiza proračuna grada Vinkovaca

Jurić, Josipa

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:145:715862>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-01**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski studij Financijski menadžment

Josipa Jurić

ANALIZA PRORAČUNA GRADA VINKOVACA

Završni rad

Osijek, 2020.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski studij Financijski menadžment

Josipa Jurić

ANALIZA PRORAČUNA GRADA VINKOVACA

Završni rad

Kolegij: Javne financije

JMBAG: 0010221381

e-mail: jjuric@efos.hr

Mentor: prof.dr.sc. Branimir Marković

Osijek, 2020.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Economics in Osijek
Undergraduate Study of Financial Management

Josipa Jurić

BUDGET ANALYSIS OF THE CITY OF VINKOVCI

Final Paper

Osijek, 2020.

IZJAVA
O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI,
PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA,
SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA
I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. Izjavljujem da sam autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studentice: Josipa Jurić

JMBAG: 0010221381

OIB: 41373821866

e-mail za kontakt: josipa.juric2805@gmail.com

Naziv studija: Preddiplomski studij, Financijski menadžment

Naslov rada: Analiza proračuna grada Vinkovaca

Mentor rada: prof.dr.sc. Branimir Marković

U Osijeku, 11. rujna 2020. godine

Potpis

Josipa Jurić

SAŽETAK

Vinkovci su smješteni na sjeveroistoku Hrvatske, u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Najveći je grad Vukovarsko-srijemske županije. Grad Vinkovci su zanimljivi svojim povoljnim prometnim položajem, prirodnim ljepotama te iznimno bogatom povijesti. Nalaze se u zoni velikih prometnih državnih i europskih koridora. Datiraju još iz rimskog doba te su tako najstarije naselje u Europi. Svaki grad, pa tako i Vinkovci, mora donijeti proračun. Gradonačelnik Grada Vinkovaca predlaže proračun, a Gradsko vijeće Grada Vinkovaca ga donosi većinom glasova svih članova Vijeća. Cilj rada je pružiti detaljniji uvid u raspored prihoda i rashoda grada Vinkovaca u promatranom razdoblju od 2015. do 2018. godine. Završni rad ima 7 poglavlja. Za početak je važno upoznati se s Vinkovcima. Iznesene su osnovne informacije o Vinkovcima, njegovoj bogatoj povijesti, kulturi, gospodarskim pokazateljima te infrastrukturi grada. Nakon toga se objašnjava administrativno-teritorijalno ustrojstvo lokalnih jedinica u Republici Hrvatskoj. Proračun grada Vinkovaca je analiziran na temelju prihoda i rashoda. Cilj je analizom utvrditi ima li grad Vinkovci proračunski suficit ili proračunski deficit. Grad Vinkovci ima jako velik potencijal za razvoj, te se posljednjih godina posebno radi na razvoju i promociji grada te će se na samom kraju završnog rada analizirati strategija razvoja turizma grada Vinkovaca.

Ključne riječi : Vinkovci, proračun, prihodi, rashodi

SUMMARY

The city of Vinkovci is situated in the north-east of Croatia, in the Vukovar-Srijem County. It is the largest city of the said county. Vinkovci is interesting for its favourable geographical position, natural beauty and extremely rich history. It is situated on the crossroads of important state and European corridors. It dates from the Roman age, which makes it the oldest settlement in Europe. Every city, Vinkovci included, has to allocate a budget. The mayor of the city of Vinkovci suggests a budget, but is it gained by a majority vote of the members of the City Council. The goal of this research is to provide a detailed insight into the revenue and expenditure of the city of Vinkovci in the period from 2015 until 2018. The paper has seven chapters. First, it is important to get to know Vinkovci. Basic information about Vinkovci, its rich history, culture, economic indicators and the city infrastructure is stated. Furthermore, the administrative and territorial organization of local units in the Republic of Croatia is explained. The budget of the city of Vinkovci is analysed on the basis of revenues and expenditures. The aim is to analyse and determine whether the city has a budget surplus or deficit. Vinkovci has a great potential for development. In recent years, special work has been done on development and promotion of the city. Therefore, the last part of the paper deals with the analysis of the touristic development strategy of the city of Vinkovci.

Key words: Vinkovci, budget, income, expenditure

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Metodologija rada	2
3. Opće informacije o Vinkovcima	3
3.1. Bogata povijest grada	4
3.2. Gospodarski pokazatelji.....	6
3.3. Kultura i umjetnost	7
4. Administrativno-teritorijalno ustrojstvo lokalnih jedinica u Republici Hrvatskoj.....	10
5. Analiza proračuna grada Vinkovaca.....	11
5.1. Proračun	11
5.2. Prihodi i primici	14
5.3. Rashodi i izdaci	17
6. Strategija razvoja turizma grada Vinkovaca	22
7. Zaključak.....	25
Literatura.....	26
Popis tablica	28
Popis slika.....	28

1. Uvod

Predmet završnog rada je proračun grada Vinkovaca. Vinkovci su najstarije naselje u Europi. Grad Vinkovci je smješten na sjeveroistoku Hrvatske na rijeci Bosut, a između Dunava i Save. Tijekom više od 8000 godina neprekidnog života na ovim prostorima, izmjenjivale su se razne kulture i običaji kao i narodi, koji su ostavili neizbrisive tragove u nasljeđe gradu. Administrativno-teritorijalni ustroj se dijeli na županije, gradove te općine. Republika Hrvatska ima 21 županiju (točnije 20 županija i Grad Zagreb kao posebnu županiju), 428 općina i 127 gradova. Jedinice lokalne i područne samouprave su obvezne izrađivati proračune te tako prikazati izvore sredstava i načine na koji su ta sredstva utrošena. Plan rasporeda prihoda i rashoda za određeno vremensko razdoblje naziva se proračunom. Usporedbom prihoda i rashoda u ovom radu analiziran je proračun grada, sve u cilju konačnog zaključka ima li grad Vinkovci proračunski suficit ili pak proračunski deficit. Također, cilj je i pobliže se upoznati sa rasporedom proračunskih sredstava, odnosno na što se izdvaja najviše ili najmanje sredstava. Kroz rad su iznesene i osnovne informacije o Vinkovcima, o bogatoj povijesti, glavnim gospodarskim pokazateljima te par informacija o kulturi i umjetnosti grada. Uz pomoć stranice Ministarstva financija napravljene su tablice za analizu proračuna.

2. Metodologija rada

Predmet istraživanja završnog rada je proračun grada Vinkovaca. Analizirati će se proračun za 2015., 2016., 2017. i 2018. godinu. Također, kroz rad će se velika pozornost pridati i upoznavanju s Vinkovcima. Ukratko će se prikazati bogata povijest grada, nema uopće sumnje da su na području Vinkovaca živjeli ljudi još u vrijeme neolitika. Prije glavnog analiziranja proračuna, važno se upoznati sa glavnim sastavnicama proračuna.

Rad je podijeljen u sedam cjelina. U prvom se poglavlju upoznaje sa temom ovoga rada te je prikazan kratki prikaz onoga što će se kroz rad detaljnije analizirati. Drugo poglavlje obuhvaća metodologiju rada. U trećem poglavlju se govori o općim informacijama o Vinkovcima. Četvrto poglavlje obuhvaća administrativno-teritorijalno ustrojstvo lokalnih jedinica u Republici Hrvatskoj. Analiza proračuna grada Vinkovaca je peto poglavlje koje obuhvaća informacije o proračunu, te analiziranje proračuna od 2015. do 2018. godine kroz prihode i primitke te rashode i izdatke. Grad Vinkovci imaju jako veliki potencijal za razvoj, te je posljednjih godina stavljen veliki naglasak na promociju grada. U šestom poglavlju će se analizirati strategija razvoja turizma grada Vinkovaca, dok je posljednje poglavlje zaključak cijelog završnog rada.

U radu je korištena metoda analize te metoda sinteze, dijeljenjem i razlaganjem općih činjenica došlo se do pojedinačnih zaključaka. Metodom analize prikupljeni su i analizirani podaci o iznosima pojedinih stavki prihoda i rashoda i njihovo kretanje u navedenom razdoblju. Također je korištena i metoda usporedbe ili komparacije proračuna grada Vinkovaca od 2015. do 2018. godine. Na temelju prikupljenih podataka donio se zaključak ostvaruje li grad suficit ili deficit. Također, u radu se koristi i povijesna metoda s kojom se doprinosi proučavanjem bogate povijesti grada Vinkovaca.

3. Opće informacije o Vinkovcima

Grad Vinkovci se nalaze u Vukovarsko-srijemskoj županiji, na sjeveroistoku zemlje. Na 78-125 m nadmorske visine je grad smješten, a površina iznosi 102.805 ha. Vinkovci imaju 35.312 stanovnika, prema posljednjem popisu stanovništva, te su u Vukovarsko-srijemskoj županiji najveći grad, koja ukupno broji oko 179,5 tisuća stanovnika. Jedan od najdulje naseljenih gradova u Europi su upravo Vinkovci. Na području grada Vinkovaca se u kontinuitetu živi više od 8000 godina. Vinkovci su smješteni na rijeci Bosut. Vinkovčani imaju običaj reći daje Bosut rijeka koja odbija teći. Nije moguće odrediti golim okom u kojem smjeru Bosut teče. U srednjem vijeku Vinkovci su bili Sveti Ilija – današnji zaštitnik grada. Današnje ime grada prevladalo je u novom vijeku. U Vinkovcima se blagdan sv. Ilije slavi kao Dan grada.

Od 1966. godine organiziraju se Vinkovačke jeseni koje su u ovom dijelu Europe najveća folklorna manifestacija. Od samoga početka u Vinkovačke jeseni je uvršteno sve ono najljepše o Vinkovcima, gradu folkloru, glumaca i pjesnika. Vinkovačke jeseni bile su skromna priredba vezana za početak berbe jabuka u voćnjaku Borinci. Danas su postale nacionalna priredba i malo je onih koji nisu čuli za Vinkovačke jeseni. Glavni cilj Vinkovačkih jeseni je prenošenje kulturne tradicijske baštine na mlađe generacije. Scenska i glazbena događanja stalni su pratitelj Vinkovačkih jeseni i upotpunjuju kulturni život grada. Vinkovci su grad književnika i slikara, pa je razumljivo da su Vinkovačke jeseni sve više praćene likovnim izložbama. Manifestacija je pozitivno djelovala na razvoj gospodarstva, kao i na razvoj turizma. Gospodarstvo vinkovačkog kraja ima velike mogućnosti promidžbe uz manifestaciju. Sadržaji manifestacije uvijek su bili bogati, popunjavali su kulturni, društveni i zabavni život grada i šire okolice.

3.1. Bogata povijest grada

„Kontinuitet življenja i priča o gradu Vinkovcima kao najstarijem Europskom naselju započinje prije više od 8000 godina. Nema sumnje da su ljudi živjeli na ovom području još u vrijeme mlađeg kamenog doba.“ (Turistička zajednica grada Vinkovaca (2020), pristupljeno: 25.7.2020.)

„Vinkovci su grad na istoku Hrvatske, bogate prošlosti i jedno su od rijetkih naselja u Hrvatskoj pa čak i u Europi koje je konstantno naseljeno još od neolitika. U rimsko je vrijeme grad postojao pod imenom Cibalae (kasnije Colonia Aurelia Cibalae) i imao je značajnu ulogu na tom području te je bio jedan od većih urbanih središta u rimskoj Panoniji. Položaj u pozadini dunavskog limesa, pridonio je brzom razvitku grada, ali i njegovoj kasnijoj dekadenciji.“ (Kujundžić, 2014:22)

Prema službenoj stranici Grada Vinkovaca povijest Vinkovaca se može podijeliti na nekoliko razdoblja:

- Pretpovijesno razdoblje

Ljudi se nastanjuju na područje današnjih Vinkovaca i njegove bliže okolice preko 8000 godina. Jedan je od rijetkih gradova koji se time može pohvaliti. Kroz brojna arheološka istraživanja dokazano je postojanje starije faze starčevačke kulture neolitika. Naseljavanje Ilira karakterizira starije željezno doba. Keltsko-latenska kultura bila je prisutna u mlađem željeznom dobu.

-Antički grad Cibalae

Rimljani su osnovali novo naselje Cibalae (ilirski: brežuljak). Grad Cibalae ima iznimno značenje za cijelu rimsku povijest, tu je oko 314. godine bila bitka između careva Konstantina Velikog i Licinija za prevlast i moć. Za vrijeme vladavine cara Karakale grad postaje Colonia Aurelia Cibalae. Kako je propadala rimska civilizacija, tako je i grad Cibalae stradavao.

Braća Valentinijan i Valens su rođeni u Cibalama. Valentinijan i Valens su rimski carevi jedini rođeni na ovome prostoru. Valens se više istaknuo u upravljanju Carstvom, administraciji i zakonima, dok je Valentinijan bio izvrstan vojskovođa. Oba brata su uvijek na umu imali običnog čovjeka, zalagali su se za reformu školstva, a pokušavali su uvesti reda i u visoko školstvo. Važno je naglasiti da nisu poznati svi detalji o njihovom životu. Kaže se da postoji mnogo priča isprepletenih mitovima.

-Vinkovci u 18. stoljeću nakon turske vladavine

U 18. stoljeću Vinkovci su bili na prostoru Slavonske vojne krajine. „Srednjovjekovni posjedi mađarskoga plemstva u okolici Vinkovaca nestali su za vrijeme turske vladavine. Nekada poznato trgovište Sveti Ilija, sada Vinkovci postalo je malo selo, okruženo ostacima starih sela ili tzv. pustoselinama. Nakon odlaska Turaka austrijske su vlasti nastojale što brže i što više naseliti područje uz tursku granicu, nazvano Koridorom, zatim Vojnom krajinom ili jednostavno Granicom. Stoga je naređeno stanovništvu malih sela u prstenastom području oko grada Vinkovaca useljavanje u grad (koji zapravo još to nije bio). Također je poticano useljavanje Hrvata katolika iz Bosne i Like.“ (Grad Vinkovci (2020) Povijest grada, pristupljeno: 27.7.2020.) 1900.godine Vinkovci broje oko 8.500 stanovnika.

-Razdoblje nakon drugog svjetskog rata

U novoj Jugoslaviji nakon Drugog svjetskog rata postojali su kotarevi sa sjedištem u Vinkovcima, Županji i Vukovaru. U tom razdoblju nije dolazilo do razvoja industrije na području cijele Slavonije i zapadnog Srijema. No zahvaljujući brojim prirodnim bogatstvima ovoga kraja, obradivom površinom, marljivim stanovnicima brzo se razvila poljoprivreda i neke industrijske grane.

-Razdoblje 90-ih

1992. godine raspadom socijalističke Jugoslavije u Hrvatskoj se stvara Vukovarsko-srijemska županija i grad Vinkovci su postali dio nje. Danas su Vinkovci najveći grad Vukovarsko-srijemske županije.

3.2. Gospodarski pokazatelji

U 2018. godini prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje bilo je 9.258 nezaposlenih osoba u evidenciji Područnog ureda Vinkovci (u odnosu na 2017. godinu to je 10,4% manje). Dok je 11.890 osoba izašlo iz evidencije nezaposlenih grada Vinkovaca. Zaključak je da je u 2018. godini u Vinkovcima bila veća zaposlenost. U Vukovarsko-srijemskoj županiji u 2014. godini BDP po stanovniku iznosio je 6,080 EUR. To je 58,09% prosjeka RH.

Gospodarske potencijale Vukovarsko- srijemske županije predstavljaju brojni prirodni resursi, obradive poljoprivredne površine, nalazišta plina, povoljan zemljopisni položaj, divne slavonske šume, povijesna i kulturna baština. Možemo reći da su Vinkovci obrtnički grad sa 547 registriranih obrtnika. 67% stanovnika čini radno sposobno stanovništvo te je njihova dob prosječno 39,3 godine.

Živoder i suradnici (2015) smatraju da obrazovna struktura nije ograničavajući faktor te da oko četvrtine stanovnika ima niže obrazovanje i osnovnu školu, 72,2% stanovništva ima srednje i visoko obrazovanje. Također treba spomenuti da je poboljšana obrazovna struktura od 2001. do 2011. godine, te se tako povećao broj stanovnika sa srednjim i visokim obrazovanjem.

„Vinkovci su u protekle tri godine ostvarili veliki napredak i pozitivne rezultate na brojnim poljima – od gospodarstva do demografije. Važno je istaknuti da se utrostručio proračun, konstantno se bilježi gospodarski rast – od broja aktivnih tvrtki i poduzetnika do broja zaposlenih i visine plaća.“ (Gradonačelnik.hr (2020), pristupljeno: 13.8.2020.)

Jedan je od najuspješnijih gradova po povučanim EU sredstvima. Treba spomenuti i neprestani rast gospodarstva Vinkovaca, posebno u protekle tri godine. U 2019. godini bilo je 700 poduzetnika, dok ih je u 2017. godini bilo 609, to je rast od 15%. Isto tako, porastao je i broj radnih mjesta, što je izuzetno važno za Vinkovce. Porastao je i broj investitora i to za čak 35%. Kada je riječ o plaći, u 2019. godini prosječna bruto plaća iznosila je 6.211 kuna.

3.3. Kultura i umjetnost

Svaki narod ima kulturu, ona ga određuje i po njoj se razlikuje s ostalim narodima. Svaki narod kultura čini drukčijim i posebnijim od drugih.

U Vinkovcima je zaista sadržana raskoš, bogatstvo i sva ljepota Slavonije. Vinkovci su grad kulture i tradicije. Ta se tradicija nastoji održavati i njegovati i danas. Čak i mladi i dalje nastoje njegovati upravo tu tradiciju, kulturu, baštinu ovog posebnog grada.

U Vinkovcima se prvi puta serijski proizvode bakrene sjekire, pronađena je i najstarija keramička peć. Pronađeni su i slavenski grobovi iz 7. stoljeća, a iz razdoblja Osmanlijskog carstva ostao je poseban barokni stil. Zgrada muzeja iz 1785. godine najljepši je i najveći barokni spomenik u Vinkovcima.

Slika 1. Zgrada muzeja

Izvor: http://muzejvk.hr/?page_id=9

Prvi indoeuropski kalendar – Orion je pronađen upravo u Vinkovcima. On datira čak 2600. godina prije Krista, a 1978. godine je pronađen. (Turistička zajednica grada Vinkovaca (2020) Povijesno kulturni turizam, pristupljeno: 6.8.2020)

Slika 2. Orion

Izvor: <https://muzejvk.hr/>

Kada se priča o Vinkovcima teško je ne spomenuti da su upravo Vinkovci imali status jednog od najbitnijih željezničkih čvorišta u Europi. Vlak je kretao svake 4 minute. Dnevno ih je ponekad bilo čak 360. Danas nam je teško čak i zamisliti da je prije tijekom jedne godine kroz Vinkovce prolazilo više od 18 milijuna ljudi. Vinkovački kolodvor je bio jedan pravi mali grad. Nažalost, od toga su ostale samo uspomene. U odnosu na to, zlatno razdoblje, sada je Vinkovački kolodvor na otprilike 35% posla. Danas kroz kolodvor u jednome danu prođe otprilike 120 vlakova.

„Kada patrijarhalnu Slavoniju postupno potiskuju moderne gospodarsko-tehnološke promjene, kada je nagriza brzi ritam suvremenoga načina života, kada je zaprijetila opasnost od gubljenja slavonske tipičnosti, javila se ideja o ovjekovječenju i skupljanju tradicijske kulture ovoga kraja. Tu će ideju oživotvoriti smotra izvornoga folklor, najprije Slavonije i Baranje. Ona će ubrzo pokazati koliko naš narod cijeni ono što su stvarale vrijedne ruke radenica, najboljih vezilja i tkalja, koliko se cijene misli što su ih dvostihom izricali naši mudri predci, pa će pismice postati zaštitnim znakom Slavonaca, a Smotra izvornoga folklor Slavonije i Baranje prijeći će pokrajinske granice, te svoj naziv zamijeniti imenom Vinkovačke jeseni.“ (Grad Vinkovci (2020) Vinkovačke jeseni, pristupljeno: 6.8.2020.)

„Razvoju grada Vinkovaca doprinijele su šume koje su odredile veliki dio povijesti grada, plodne ravnice, voćnjaci, rijeke i značajne prometnice. Gospodarska osnova i kulturno bogatstvo iznjedrili su ovu veliku manifestaciju, kroz koju se predstavljaju kulturno gospodarska dostignuća grada. Vinkovačke jeseni doprinijele su bržem razvoju gospodarstva i

obrtništva. Kroz Vinkovačke jeseni osim kulturnih dostignuća prezentiraju se i gospodarske mogućnosti grada Vinkovaca i okolice. Gospodarstvenici prezentiraju svojim gostima iz Hrvatske i inozemstva plodove svoga rada, svoje proizvodne mogućnosti, dostignuća i planove, te zaključuju poslove. Svaka tvrtka, poduzetnik, obrtnik poziva na Vinkovačke jeseni svoje prijatelje, poslovne partnere i goste. Osjetili su potrebu prezentiranja svojih proizvoda. Za vrijeme Vinkovačkih jeseni grad posjete tisuće gostiju iz zemlje i inozemstva. Predstavljaju se kulturna, gospodarska, obrtnička, turistička dostignuća kraja, stoga bi trebalo još više poraditi na razvoju obrtništva i poljoprivredno prehrambene proizvodnje, također postoji velika mogućnost zarade na suvenirima jer znamo da svaki gost koji posjeti grad želi ponijeti uspomenu iz njega.“ (Miljak, 2007: 149)

Vinkovačke jeseni ove godine će proslaviti 55. rođendan. Svake godine Vinkovačke jeseni postaju vrijeme odlične zabave, odličnih koncerata tamburaške ili zabavne glazbe, izložbi, sajma rukotvorina, gospodarskog sajma itd. Zbog epidemije koronavirusa veliku štetu trpe brojne manifestacije, pa tako i jubilarne, 55. Vinkovačke jeseni. No, na sreću Jeseni će biti održane, ali prilagođene epidemiološkoj situaciji. Kako COVID 19 ne dopušta da se u Vinkovcima opet okupi preko 10.000 ljudi, ljubitelja hrvatske kulture, tradicije, posebno folklor, Jeseni će ove godine pretvoriti cijelu Hrvatsku u pozornicu izvornog hrvatskog folklor. Snimatelji će posjetiti sve hrvatske županije i snimiti nešto specifično za tu županiju – tradicijska kultura, razni običaji i slično. Kratki filmovi će biti prikazani kao dio prilagođenog programa Vinkovačkih jeseni. Izuzetno je važno da se ne prekine kontinuitet održavanja ove manifestacije, te će se tako ove godine održati od 17. do 20. rujna kako bi se ispoštovale propisane mjere zbog epidemiološke situacije.

Grad Vinkovci nastoji biti što bolji u provođenju sustavne regulacije postupaka i u načinu financiranja svih ustanova, raznih udruga te ostalih subjekata na području kulture. Bitno je i pojačati financijske potpore kulturnim djelatnostima iz državnih i drugih izvora (donacije), te bi se tako doprinijelo puno snažnijem razvoju i unapređenju sustava.

4. Administrativno-teritorijalno ustrojstvo lokalnih jedinica u Republici Hrvatskoj

„Ustavom Republike Hrvatske propisano je da je u Republici Hrvatskoj državna vlast ustrojena na načelu diobe vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu, a ograničena je Ustavom zajamčenim pravom građanima na lokalnu i područnu regionalnu samoupravu. Uspostava sadašnjeg sustava lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj započela je 1992. godine postavljanjem temeljnog zakonodavnog okvira te je sustav uspostavljen 1993. godine, stupanjem na snagu zakona kojima se uređuje teritorijalni ustroj, samoupravni djelokrug, izborni sustav način financiranja lokalne samouprave, a oživotvoren provedbom prvih lokalnih izbora. Jedinice lokalne samouprave su općine i gradovi, a jedinice područne (regionalne) samouprave su županije. U Republici Hrvatskoj ustrojeno je ukupno 555 jedinica lokalne samouprave i to: 428 općina, 127 gradova te 20 jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno županija. Grad Zagreb, kao glavni grad Republike Hrvatske, ima poseban status grada i županije, tako da je u Republici Hrvatskoj sveukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.“ (Ministarstvo uprave Republike Hrvatske (2020) Sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave, pristupljeno: 10. 8. 2020.)

Vinkovci se nalaze u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Vukovarsko-srijemska županija se nalazi na sjeveroistoku Republike Hrvatske. Površina Vukovarsko-srijemske županije je 2448 km². Sastoji se od gradova: Vukovar, Vinkovci, Županja, Ilok i Otok.

Najveći grad Vukovarsko-srijemske županije su upravo Vinkovci. Grad Vinkovci nastoji obavljati sve poslove u cilju ostvarivanja potreba građana. Zaduženi su za uređenje naselja i stanovanja, komunalno gospodarenje, promiče gospodarski i društveni napredak, promiče očuvanje kulturnog, povijesnog nasljeđa te ostale poslove propisane Statutom grada Vinkovaca. Gradsko vijeće i Gradonačelnik su tijela grada Vinkovaca. Gradonačelnik je izvršno tijelo, Gradsko vijeće predstavlja predstavničko tijelo. Proračun Vinkovaca predlaže Gradonačelnik, a donosi ga Gradsko vijeće, ali mora biti većinom glasova svih članova Vijeća.

5. Analiza proračuna grada Vinkovaca

U ovom poglavlju napravljena je analiza proračuna grada Vinkovaca na temelju prihoda i rashoda. Analiza je izvršena na proračunima grada Vinkovaca u razdoblju od 2015. do 2018. godine. U proračunu se iskazuju prihodi i primici te izdaci. Važno je uzeti u obzir osnovno proračunsko načelo – proračunski izdaci bi trebali biti uravnoteženi s prihodima i primicima.

Uz pomoć analize proračuna grada se može upoznati sa načinom na koji grad planira prikupiti sredstva, te kako planira i na što planira potrošiti prikupljena sredstva.

Gradonačelnik predlaže proračun grada Vinkovaca, a Gradsko vijeće ga donosi kao predstavničko tijelo, većinom glasova članova Vijeća.

5.1. Proračun

„Proračun je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci JLS za proračunsku godinu, a sadrži i projekciju prihoda i primitaka te rashoda i izdataka za sljedeće dvije godine. Proračun se odnosi na fiskalnu godinu koja predstavlja razdoblje od 12 mjeseci od početka pa do kraja godine. Treba napomenuti da proračun nije statičan akt već se sukladno Zakonu o proračunu može mijenjati tijekom proračunske godine. Ta izmjena se naziva rebalans proračuna. Procedura izmjene rebalansa proračuna identična je proceduri njegova donošenja. Plan razvojnih programa sastavni je dio proračuna.“ (Proračun jedinica lokalne samouprave (2020), pristupljeno: 10. 8. 2020.)

„Zakonom o proračunu određuje se sadržaj i planiranje proračuna, način njegove izrade, donošenje i izvršavanje državnog proračuna i proračuna lokalnih jedinica, zaduživanje i državni dug, te računovodstvo i nadzor proračuna.“ (Ott, K., Bajo, A., 2001:370)

Prema Karačiću (2019), „proračunom se provode tri cilja ekonomske politike:

1. Alokacija ili dodjela javnih dobara građanima
2. Preraspodjela bogatstva (dohotka)
3. Stabilizacijski cilj

Proračun kao dokument se sastoji od:

1. općeg dijela
2. posebnog dijela
3. plana razvojnih programa“

„U općem dijelu proračuna evidentiraju se svi prihodi i primici koji pripadaju lokalnim jedinicama vlasti te svi rashodi i izdaci za pojedine namjene. Posebni dio proračuna čine plan rashoda i izdataka proračunskih korisnika raspoređenih u tekuće i razvojne programe za tekuću proračunsku godinu. U posebnom dijelu proračuna lokalne jedinice rashode i izdatke iskazuju raspoređene po programima. Plan razvojnih programa obuhvaća programe koji doprinose razvoju lokalne jedinice ili održavanju imovine, imaju karakter dugoročnog ulaganja, izvedivi su po predviđenoj dinamici, a obično su utvrđeni u srednjoročnom planu razvoja lokalne jedinice.“ (Karačić, 2019)

„U Hrvatskoj postoje tri razine proračuna: državni proračun, proračuni izvanproračunskih korisnika državnog proračuna te proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Svaki od tih proračuna ima vlastite prihode i rashode, no ako želimo saznati koliko je ukupno prikupljeno sredstava i kolika je ukupna javna potrošnja moramo zbrojiti sve tri razine proračuna i prikazati ih kao zbirni proračun opće države.“ (Ott K., Bajo, Bronić, Bratić, & Fell, 2009:12)

Prema službenoj stranici Ministarstva financija, „postoje tri osnovne funkcije proračuna:

1. Prikazuje najvažnije ciljeve države u fiskalnoj godini
2. Služi kao instrument kojim država utječe na ekonomsko stanje zemlje
3. Služi kao sustav kontrole prikupljanja i trošenja proračunskih sredstava“

„Postoje brojna načela proračuna kojih se valja pridržavati, a ovdje ćemo objasniti neka osnovna, na koja moraju paziti svi oni koji se bave proračunom. Načelo uravnoteženosti znači da prihodi moraju biti jednaki rashodima, a država smije trošiti samo onoliko sredstava koliko ih može prikupiti. Ukoliko se tijekom proračunske godine, zbog izvanrednih, nepredviđenih okolnosti (kao što je primjerice recesija) povećaju rashodi, odnosno smanje prihodi, proračun se mora uravnotežiti smanjivanjem predviđenih rashoda, odnosno pronalaženjem novih prihoda. Naravno, često se događa da su rashodi države u jednoj godini veći od prihoda, pa se razlika nadoknađuje zaduživanjem. Definicija uravnoteženosti tada se mijenja te zbroj prihoda i pozajmljenih sredstava mora biti jednak zbroju rashoda i otplate dugova. To znači da se iz proračuna može potrošiti samo onoliko sredstava koliko u njega stvarno pristigne.“ (Ott K., Bajo, Bronić, Bratić, & Fell, 2009:15)

„Načelo jedne godine znači da se proračun donosi za jednu godinu te se prihodi i rashodi planiraju za tu jednu godinu, ali se moraju planirati i sredstva za pokriće obaveza preuzetih u prethodnim godinama (primjerice otplate zajmova).“ (Ott K., Bajo, Bronić, Bratić, & Fell, 2009:16)

„Načelo jedinstva i točnosti znači da se svi prihodi i rashodi svih proračunskih i izvanproračunskih korisnika moraju iskazivati po bruto načelu, svi njihovi rashodi moraju se iskazivati po funkcijama i programima u visini utvrđenoj proračunom, a svi prijedlozi zakona, uredbi i akata koje donose Vlada i Sabor trebaju sadržavati procjenu njihovog učinka na proračun.“ (Ott K., Bajo, Bronić, Bratić, & Fell, 2009:16)

„Načelo univerzalnosti znači da se svi prihodi proračuna mogu koristiti za sve rashode, iako postoje i zakonom i odlukama propisane iznimke. Primjerice, svi porezni prihodi koriste se za sve rashode, dok se prihodi od mirovinskih doprinosa mogu koristiti isključivo za mirovine.“ (Ott K., Bajo, Bronić, Bratić, & Fell, 2009:16)

„Načelo specifikacije znači da svi prihodi moraju biti raspoređeni po ekonomskoj klasifikaciji i iskazani prema izvorima, a rashodi prema proračunskim klasifikacijama te uravnoteženi s приходima.“ (Ott K., Bajo, Bronić, Bratić, & Fell, 2009:16)

„Načelo transparentnosti znači da proračuni i svi uz njih vezani dokumenti moraju biti dostupni javnosti, pa se zbog toga objavljuju u Narodnim novinama, odnosno u službenim glasilima lokalnih jedinica.“ (Ott K., Bajo, Bronić, Bratić, & Fell, 2009:16)

„Načelo dobrog financijskog upravljanja znači da se proračunska sredstva moraju koristiti ekonomično, učinkovito i djelotvorno.“ (Ott K., Bajo, Bronić, Bratić, & Fell, 2009:17)

5.2. Prihodi i primici

Proračunski prihodi i primici mogu biti prihodi poslovanja, kapitalni prihodi i pomoći ili donacije. Uz pomoć primitaka od financijske imovine te zaduživanja mogu nastati primici u proračun.

Prema Karačiću (2019), „razlozi zbog kojih lokalne jedinice ostvaruju prihode su:

- obavljanje samoupravne funkcije
- podmirenje zakonima definirane javne potrebe
- pružanje lokalnom stanovništvu razinu dobara i usluga u skladu sa njihovim potrebama.”

„Prihodi poslovanja su prihodi od redovnih aktivnosti države, primjerice od poreza (dohodak, dobit, PDV), doprinosa (mirovinsko, zdravstveno, zapošljavanje) i ostalih prihoda (od imovine, upravnih pristojbi, kazni).“ (Ott K., Bajo, Bronić, Bratić, & Fell, 2009:21)

„Porezni prihodi su najznačajniji izvor sredstava državnog proračuna. To su prihodi od poreza na dohodak i prireza poreza na dohodak, poreza na dobit, poreza na imovinu, poreza na robu i usluge te poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije (tj. carina i carinskih pristojbi). Pritom razlikujemo direktne poreze, tj. porez na dohodak, prirez poreza na dohodak, porez na dobit i porez na imovinu (snose ih porezni obveznici kad dio svog dohotka, dobiti ili imovine uplaćuju direktno u državni proračun) i indirektne poreze (npr. PDV i trošarine koji su uključeni u cijenu, pa iako ih u proračun uplaćuju trgovci, indirektno ih snose kupci).“ (Ott K., Bajo, Bronić, Bratić, & Fell, 2009:22)

Prihodi i primici priznaju se u razdoblju u kojem su i nastali prema dva kriteriju, a to su kriterij raspoloživosti i mjerljivosti. Odnosno, prihodi i primici su mjerljivi kada se mogu vrijednosno prikazati, raspoloživi su onda kada su ostvareni unutar određenog obračunskog razdoblja.

Tablica 1: Prihodi od poslovanja proračuna grada Vinkovaca od 2015. do 2018. godine (u mil. kn.)

	2015.	2016.	2017.	2018.
PRIHODI OD POSLOVANJA	83,95	114,71	86,21	108,68
Prihodi od poreza	46,23	48,06	45,51	68,06
Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	13,78	43,47	18,86	19,21
Prihodi od imovine	6,07	5,91	5,24	6,66
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	17,79	16,95	15,91	14,30
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	0,035	0,27	0,65	0,35
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	0,042	0,050	0,037	0,088

Izvor: Izrada autora prema podacima objavljenim na službenim stranicama Ministarstva financija, dostupno na: <http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-jlprs-za-period-2014-2018> (4.8.2020.)

U tablici je prikazana struktura prihoda od poslovanja proračuna Vinkovaca u razdoblju od 2015. do 2018. godine. Prihodi od poreza se značajno razlikuju u 2017. i 2018. godini, najveći su bili 2018. kada su iznosili 68,06 milijuna. Prihodi od poreza sadrže porez na dobit, prirez na dohodak, poreze na imovinu i ostale prihode od poreza. Uspoređujući pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna uočavamo velike razlike. 2015. godine iznos je bio 13,78 milijuna, a 2016. čak 43,47 milijuna. Isto tako, sa 43,47 bilježi se pad u 2017. kada se iznos smanjuje na 18,86 milijuna – pad za čak 56.6%. Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna obuhvaćaju kapitalne i tekuće prijenose od tijela i institucija EU,

međunarodnih organizacija, inozemnih vlada. Prihodi od imovine se unutar promatranih godina ne razlikuju previše, oni obuhvaćaju prihode od financijske i prihode od nefinancijske imovine. Isto tako, prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknadama niti u jednoj godini nisu veći od 20 milijuna, variraju od 14,30 do 17,79 milijuna s time da se iz godine u godine smanjuju. Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija sadrže prihode koji se ostvaruju izvršenjem poslova na tržištu. Upravo ti prihodi u promatranom razdoblju bilježe lagani rast. Na temelju tablice može se zaključiti da najznačajniji udio kod prihoda od poslovanja čine prihodi od poreza.

Tablica 2: Prihodi od prodaje nefinancijske imovine proračuna grada Vinkovaca od 2015. do 2018. godine (u mil.kn)

	2015.	2016.	2017.	2018.
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	1,79	1,98	1,58	1,51
Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	0,99	0,77	0,60	0,70
Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	0,80	1,21	0,98	0,81

Izvor: Izrada autora prema podacima objavljenim na službenim stranicama Ministarstva financija, dostupno na: <http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-jlprs-za-period-2014-2018> (4.8.2020.)

Prihodi od prodaje nefinancijske imovne ostvaruje se prodajom neproizvedene dugotrajne imovine i prodajom proizvedene dugotrajne imovine.

„Neproizvedenom imovinom smatra se materijalna imovina, odnosno prirodna bogatstva i nematerijalna imovina koja obuhvaća patente licence, koncesije, goodwill i druga prava. Proizvedenom dugotrajnom imovinom smatraju se građevinski objekti, postrojenja i oprema, prijevozna sredstva i drugo.“ (Srb, V., Čulo, I., 2006:337)

Vidljivo je da prihodi od prodaje uglavnom bilježe pad dok poneki prihodi ne postoje zbog toga što u promatranim razdobljima nije došlo do prodaja vrijednosti. Na primjeru Vinkovaca, od prodaje kratkotrajne imovine nema prihoda. Može se uočiti da se najmanje prihoda od prodaje nefinancijske imovine ostvaruje 2018. godine, iznos od 1,51 milijuna. Najviše prihoda od prodaje nefinancijske imovine ostvaren je 2016. godine kada je taj iznos bio 1,98 milijuna kuna. Veći dio prihoda od prodaje nefinancijske imovine se ostvaruje prodajom proizvedene dugotrajne imovine, no ne treba zanemariti činjenicu da su iznosi prihoda od prodaje neproizvedene dugotrajne blizu iznosa od prodaje proizvedene dugotrajne imovine.

Što se tiče primitaka grada Vinkovaca, najveći udio čine primljeni povrati glavnice danih zajmova i depozita. Primljeni povrati glavnice danih zajmova i depozita 2016. godine iznosili su 7,05 milijuna kuna, a 2017. tek 3,40 milijuna kuna. Osim toga, od primitaka grada Vinkovaca možemo još spomenuti i primitke od prodaje dionica i udjela u glavnici, dionice i udjeli u glavnici tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora, primici od zaduživanja, primljeni krediti i zajmovi od kreditnih i ostalih financijskih institucija u javnom sektoru.

5.3. Rashodi i izdaci

„Rashodi poslovanja vezani su uz poslovanje države. Kako bi država mogla poslovati potrebno je plaćati zaposlene u državnim institucijama; kako bi ti zaposleni mogli raditi (telefonirati, slati pisma, raditi u održanim zgradama) država mora snositi razne materijalne rashode; budući da državi za njeno poslovanje često nedostaje sredstava, zadužuje se, pa mora snositi razne financijske troškove.“ (Ott K., Bajo, Bronić, Bratić, & Fell, 2009:28)

Na gospodarski razvoj zemlje, razvoj nekog društva te u konačnici na standard života puno utječe struktura javnih rashoda. Od iznimne je važnosti pokušati održati najoptimalniju moguću strukturu javnih rashoda.

„Proračunski rashodi su izdaci koje država čini u javnom interesu radi što učinkovitijeg zadovoljenja javnih potreba. Proračunski izdaci predstavljaju način na koji lokalna jedinica upotrebljava proračunske prihode u svrhu realizacije funkcija lokalne jedinice.“ (Keser, i dr., 2000:34)

Tablica 3: Rashodi poslovanja proračuna grada Vinkovaca od 2015. do 2018. godine (u mil.kn.)

	2015.	2016.	2017.	2018.
RASHODI POSLOVANJA	77,13	76,75	79,83	101,88
Rashodi za zaposlene	14,38	14,72	13,65	15,20
Materijalni rashodi	19,85	19,11	21,52	27,68
Financijski rashodi	1,56	1,43	0,61	0,55
Subvencije	4,47	5,12	6,95	9,33
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	21,52	21,66	23,09	31,08
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	1,52	1,69	1,76	4,51

Izvor: Izrada autora prema podacima objavljenim na službenim stranicama Ministarstva financija:, dostupno na: <http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-ijlprs-za-period-2014-2018> (4.8.2020.)

U tablici je vidljiva struktura rashoda poslovanja proračuna Vinkovaca u razdoblju od 2015. do 2018. godine. Iz prethodne tablice vidljivo je da planirani rashodi i izdaci rastu iz godine u godinu, iznimka je jedino 2016. godina. Financijski rashodi grada Vinkovaca se iz godine u godinu smanjuju te su tako sa 1,56 milijuna u 2015. godini pali na 0,55 milijuna u 2018. godini. Najznačajniji udio kod rashoda poslovanja čine rashodi za zaposlene, materijalni rashodi, pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna. Rashod za zaposlene najveći je u 2018. godini kada iznosi 15,20 milijuna. Rashodi za zaposlene obuhvaćaju i bruto plaće, doprinose na plaću i ostale rashode za zaposlene. Također se može uočiti kako pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna te subvencije rastu iz godine u godinu. Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna su se povećale sa 21,52 milijuna u 2015.godini na čak 31,08 milijuna

u 2018. godini, te tako čine najveći udio rashoda poslovanja Vinkovaca. Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna sadrži razne pomoći tijelima i institucijama EU, inozemnim vladama, međunarodnim organizacijama. Isto se događa i sa naknadama građanima i kućanstvima koje 2018. godine iznose 4,51 milijuna, a 2015. godine su iznosile tek 1,52 milijuna. Iako, to je još uvijek mali iznos, te možemo zaključiti da grad Vinkovci najmanje ulaže sredstava upravo u te naknade.

Tablica 4: Rashodi za nabavu nefinancijske imovine grada Vinkovaca od 2015. do 2018. godine (u mil.kn.)

	2015.	2016.	2017.	2018.
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	3,54	36,06	6,30	15,36
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	2,17	1,33	1,37	2,17
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	1,29	1,72	4,70	12,16
Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	0	0,02	0	0
Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	0,08	32,99	0,22	1,03

Izvor: Izrada autora prema podacima objavljenim na službenim stranicama Ministarstva financija, dostupno na: <http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-ijlprs-za-period-2014-2018> (4.8.2020.)

U tablici je vidljiva struktura rashoda za nabavu nefinancijske imovine proračuna Vinkovaca u promatranom razdoblju, od 2015. do 2018. godine. Najveći udio u rashodima za nabavu nefinancijske imovine čine rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini. 2016. godine je zabilježen najveći iznos i to 32,99 milijuna kuna što je drastično povećanje u odnosu na ostale promatrane godine. Uz pomoć rashoda za dodatna ulaganja poboljšavaju se svojstva nefinancijske imovine. Poneki rashodi nestaju kao što su rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti, oni su zabilježili iznos od 0,02 milijuna kuna u 2016. godini, dok u svim ostalim promatranim godinama taj iznos je bio 0. Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine bilježe rast iz godine u godinu. Tako su sa 1,29 milijuna u 2015. godini narasli na čak 12,16 milijuna kuna u 2018. godini.

Što se tiče izdataka grada Vinkovaca, najznačajniji su izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire, točnije izdaci za otplatu glavnice za izdane obveznice. Nakon tih izdataka, slijede izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova. Osim njih, tu je i otplata glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija u javnom sektoru.

Tablica 5: Ukupni prihodi i primici te rashodi i izdaci od 2015. do 2018. godine (u mil.kn.)

	2015.	2016.	2017.	2018.
Prihodi i primici	87,24	123,74	91,24	112,79
Rashodi i izdaci	87,51	119,11	94,53	117,23

Izvor: Izrada autora prema podacima objavljenim na službenim stranicama Ministarstva financija, dostupno na: <http://www.mfin.hr/hr/ostvarenje-proracuna-1lprs-za-period-2014-2018> (4.8.2020.)

U tablici su prikazani ukupni prihodi i primici te rashodi i izdaci proračuna Vinkovaca u razdoblju od 2015. do 2018. godine. Vidljivo je da su ukupni prihodi i primici najveći bili 2016. godine kada su iznosili 123,74 milijuna. Ukupni rashodi i izdaci najveći su također u 2016. godini s iznosom od 119,11 milijuna. U promatranim godinama jedino je 2016. ostvaren proračunski suficit. Prihodi i primici su bili veći za 4,63 milijuna kuna od rashoda i izdataka.

U 2016. godini proračun po stanovniku grada Vinkovaca bio je 3.305 kuna, a 2017. zabilježeno je smanjenje od 796 kuna, odnosno proračun po stanovniku iznosio je 2.509 kuna. Samo kao usporedbu valja spomenuti Vukovar. Vukovar je u 2017. godini ostvario uvjerljivo najveći prihod po stanovniku u Vukovarsko-srijemskoj županiji, čak 6.354 kune.

U 2015., 2017. i 2018. godini ukupni prihodi i primici su bili manji od ukupnih rashoda i izdataka te je zbog toga ostvaren proračunski deficit. Osnovno proračunsko načelo – da su proračunski izdaci jednaki prihodima i primicima nije ostvareno niti u jednoj od promatranih godina. No, treba spomenuti 2015. godinu kada je razlika između prihoda i rashoda bila najmanja od svih promatranih godina. Tada su rashodi iznosili 87,51, a prihodi jako blizu sa 87,24 milijuna kuna, te je tako 2015. godina najbliža ravnotežnom proračunu.

Na samom kraju analize proračuna spomenuti će se struktura rashoda prema funkcijskoj klasifikaciji. Grad Vinkovci u promatranom razdoblju najviše sredstava u proračunu izdvaja za obrazovanje, usluge unapređenja stanovanja i zajednice, rekreacija, kultura i religija, ekonomski poslovi, opće javne usluge. Najmanje sredstava grad Vinkovci izdvaja za socijalnu zaštitu.

6. Strategija razvoja turizma grada Vinkovaca

Strategija razvoja turizma odnosno „Master plan razvoja turizma grada Vinkovaca“ strateški je i temeljni dokument u planiranju i razvoju turizma i kulture na području grada Vinkovaca.

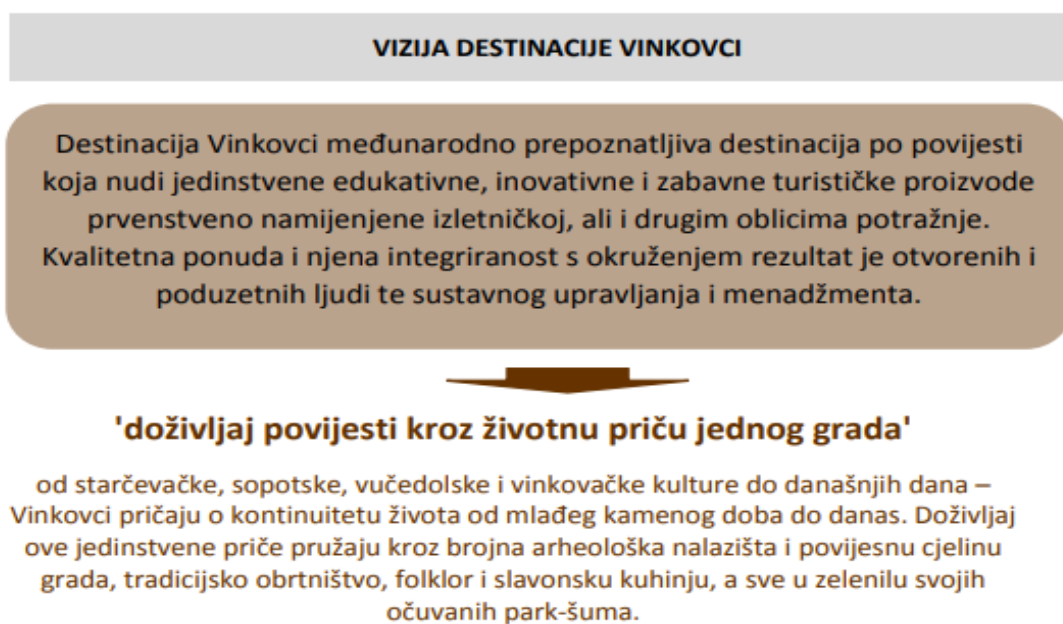
Živoder i suradnici (2015) napominje kako je strateški dokument od ogromne važnosti za Vinkovce jer u sebi objedinjuje sve mogućnosti i prilike kojima se nastoji pružiti sustavan i pravilan razvoj turizma i kulture u Vinkovcima.

Tisućljetni grad koji nudi toliko toga i kojega bi svatko trebao uvrstiti u svoja putovanja. Prirodnu ljepotu slavonske šume i ravnice treba doživjeti. Vinkovci su zaista riznica povijesti, kulture i tradicije. Imaju jako puno znamenitosti koje mogu ponuditi djeci, turistima, građanima. Vukovarsko-srijemska županija je županija koja ima doista puno potencijala za razvoj turizma, no, taj potencijal još nije dovoljno iskorišten. Postoje brojni problemi koji još uvijek stvaraju prepreke stvaranju bogatije i kvalitetnije turističke ponude.

„Kad je riječ o promociji, na području grada Vinkovaca djeluje Turistička zajednica grada Vinkovaca čiji se poslovi ponajviše odnose na promociju grada, pružanje informacija te poslove vezane uz unapređenje proizvoda i interni marketing. Vezano uz postojeće turističke proizvode u gradu, najveći segment ponude trenutačno je kulturni turizam, koji obuhvaća obilazak grada, Gradskog muzeja Vinkovaca, Sopota te brojne kulturne manifestacije, od kojih se najviše ističu Vinkovačke jeseni. Vinkovačke jeseni ističu se kao poseban proizvod s dugom tradicijom koje za svog trajanja u grad privuku i do 100.000 posjetitelja. U okviru manifestacije organiziraju se smotra folkloru te brojna gospodarska, kulturna, sportska i zabavna događanja.“ (Institut za turizam (2015). Master plan razvoja turizma grada Vinkovaca, pristupljeno:17.8.2020)

Vinkovci imaju povoljan geoprometni položaj što je svakako važno za turizam. Vinkovci imaju dobru prometnu povezanost, oduvijek su bili središte prometnih puteva. Gastro ponuda jedan je od jako važnih aspekata turističke ponude. Vukovarsko-srijemska županija poznata je po vrhunskim tradicionalnim jelima i specijalitetima. Kada se priča o turizmu grada Vinkovaca teško je ne spomenuti još jednom Vinkovačke jeseni. Vinkovačke jeseni se održavaju više od tri i pol desetljeća. Čak i 2020. godine, kad je Koronavirus zaustavio i onemogućio održavanje brojnih manifestacija, Vinkovačke jeseni će se održati. Nažalost, neće biti kao prethodnih godina te će slavlje biti malo skromnije zbog trenutne epidemiološke situacije.

U cilju razvoja turizma i podizanja kvalitete turističke ponude Vinkovaca započeto je sa nekoliko izuzetno vrijednih projekata u nadi da će poboljšati trenutnu turističku sliku grada. Neki od projekata su: Okusi Srijema i Slavonije, Turistički prsten Sopot, Gastro akademija Slavonije, Baranje i Srijema, Projekt Meraja, Projekt Kamenica. Velika prilika za Vinkovce su nedvojbeno EU fondovi. Grad Vinkovci jedan je od najuspješnijih hrvatskih gradova kada je u pitanju korištenje EU fondova. Vinkovci ulažu u poboljšanje uvjeta za poduzetnike. Ove godine otvoren je i novi Poduzetnički inkubator kojim će se poboljšati dostupnost poslovne infrastrukture i poslovnih usluga. Svakako je važno naglasiti da su sredstva povučena iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

Slika 3. Vizija destinacije Vinkovci

Izvor: <http://hrturizam.hr/wp-content/uploads/2017/04/Master-plan-razvoja-turizma-grad-a-Vinkovaca.pdf>

Strategija razvoja navodi kako su neki od vodećih problema nedovoljno razvijenog turizma Vinkovaca nedovoljno razvijeni mehanizmi za očuvanje prirodne i kulturne baštine. Veliki problem razvoja turizma je i nedovoljno razvijen marketing i promocija turizma, što je jako bitno i ne bi se smjelo toliko zanemariti. Kao problem, možemo spomenuti i nedostatak kvalitetnih turističkih programa, koji bi privukli posjetitelje u grad.

Uzimajući to u obzir, treba reći kako je broj turističkih noćenja manji u odnosu na druge županije, što je svakako zabrinjavajuće. No, ne treba zanemariti činjenicu da prema informacijama Turističke zajednice grada Vinkovaca turisti i posjetitelji sve više dolaze u grad.

Tablica 6: Turistički promet na području grada Vinkovaca 2016. - 2019. godine

Godina	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj turista	17 284	20 225	19 604	19 577

Izvor: Izrada autora prema podacima objavljenim na službenoj stranici Turističke zajednice grada Vinkovaca, dostupno na: <http://www.tz-vinkovci.hr/> (18.8.2020.)

Važno je pokrenuti pripremu većeg broja projekata razvoja turizma uz pomoć EU sredstava. Također, neki od spomenika kulturne i prirodne baštine su u lošem stanju, što nikako nije dobro za razvoj turizma, pa bi se trebalo ozbiljno razmisliti o njihovoj obnovi.

Vinkovci u turističkom smislu mogu puno toga ponuditi i uz pravilne prijedloge projekata, bolju promociju grada, može se pokušati promovirati u perspektivni turistički grad. Vinkovci su doista riznica raskoši, ljepote i tradicije. U svako godišnje doba možete naći nešto za svoju dušu. Teško je ne spomenuti gostoljubivost Vinkovčana. Uvijek su spremni dočekati sve goste i zaista se potruditi da boravak bude što ugodniji i ljepši.

7. Zaključak

U završnom radu promatran je grad Vinkovci i njegov proračun. Grad Vinkovci su zanimljivi svojim prometnim položajem, bogatom povijesti te prirodnim ljepotama. Gradonačelnik predlaže proračun, kao izvršno tijelo, a Gradsko vijeće Grada Vinkovaca ga donosi i to većinom glasova svih članova Vijeća. Na temelju istraživanja i projekcije proračuna može se uočiti kako grad Vinkovci financijski ne stoji najbolje. Jedino je u 2016. ostvaren proračunski suficit, u svim ostalim promatranim godinama došlo je do proračunskog deficita. Niti u jednoj od promatranih godina nije zabilježen ravnotežni proračun. To svakako nije zadovoljavajući položaj grada.

No, važno je naglasiti da Vinkovci imaju veliki potencijal i za razvoj grada i za bolji proračun. Trenutna financijska situacija grada je puno bolja nego u promatranom razdoblju u ovome radu. Proračun grada Vinkovaca u 2020. godini iznosi 275 milijuna kuna. Samo kao usporedba, u 2018. godini proračun je iznosio 171,9 milijuna kuna. I što je važno naglasiti proračun u 2020. je pun projekata. Velika se većina prihoda u proračunu odnosi na projekte i bespovratna sredstva. Gospodarstvo se razvija iz godine u godinu.

Vinkovci su grad bogat kulturnim manifestacijama poput Vinkovačkih jeseni, Rimskih dana, Adventa, sve te manifestacije privlače sve veći broj posjetitelja iz cijele Hrvatske. Što je zasigurno prilika za povećanje prihoda. Ne treba se zanemariti ni mogućnost provedbe raznih projekata financiranih iz EU fondova. Tako je 2020. godine otvoren novi Poduzetnički inkubator uz pomoć EU sredstava. To će uvelike utjecati na poboljšanje poslovanja malih i srednjih poduzetnika, stvara se mogućnost za otvaranje novih radnih mjesta, a upravo to je ono što Vinkovcima treba i što bi poboljšalo proračun. Potrebno je uložiti malo više truda i rada u istraživanje tržišta, poboljšati promociju i osmisliti raznovrsne sadržaje koji će oduševiti turiste jer Vinkovci imaju veliki turistički potencijal i mogućnosti koje je potrebno iskoristiti na najbolji način.

Literatura

Knjige:

1. Landeka, M., Juzbašić, J., Bilić, A., Ćirić, V., Vida, M., Miljak, A., Cvenić, A. (2007). *40 godina Vinkovačkih jeseni*. Grad Vinkovci, Zajednica kulturno- umjetničkih djelatnosti Vukovarsko- srijemske županije.
2. Keser, J., Jakir, I., Linzbauer, L., Petrović, M. L., Maletić, I., Parać, G., . . . Vašiček, D. (2000.). *Sustav proračuna*. Zagreb.
3. Ott, K., Bajo, A. (2001): *Lokalne financije i lokalni proračuni u Republici Hrvatskoj, Financijska teorija i praksa*. Zagreb.
4. Srb, V., Čulo, I. (2006). *Javno financiranje i monetarna ekonomija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
5. Živoder i suradnici (2015). *Master plan razvoja turizma grada Vinkovaca*. Zagreb: Institut za turizam

Članci u časopisu:

1. Kujundžić, M. (2014). *Rimske Cibalae*. Essehist. Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=271834 (pristupljeno 24.8.2020.)
2. Ott, K., Bajo, A., Bronić, M., Bratić, V., & Fell, D. M. (2009.). *Proračunski vodič za građane*. Dostupno na : <http://www.ijf.hr/proracunski/2009.pdf> (pristupljeno: 11.8.2020.)

Internetski izvori:

1. Grad Vinkovci (2020) Od A do Ž o Vinkovcima, dostupno na: https://grad-vinkovci.hr/storage/app/media/VINKOVCI_A_Z/VINKOVCI_A_Z_small_res.pdf (pristupljeno: 25.7.2020.)

2. Grad Vinkovci (2020) Povijest grada Vinkovaca, dostupno na: <https://grad-vinkovci.hr/hr/povijest-grada> , (pristupljeno: 27.7.2020.)
3. Gradonačelnik.hr, dostupno na: <https://gradonacelnik.hr/aktualno/vinkovci-eu-sredstvima-utrostrucili-proracun-i-potaknuli-rast-gospodarstva-jedan-su-od-socijalno-najosjetljivijih-gradova-i-u-samom-vrhu-po-izdavanju-za-obrazovanje-i-poticanje-izvrsnosti/> (pristupljeno: 13.8.2020.)
4. Gradski muzej Vinkovci, dostupno na: <https://muzejvk.hr/>, (pristupljeno: 25.7. 2020.)
5. Hrvatski zavod za zapošljavanje, dostupno na: <http://www.hzz.hr/statistika/>, (pristupljeno:25.7.2020.)
6. Institut za turizam (2015). Master plan razvoja turizma grada Vinkovaca, dostupno na: <http://hrturizam.hr/wp-content/uploads/2017/04/Master-plan-razvoja-turizma-grada-Vinkovaca.pdf> (pristupljeno:17.8.2020.)
7. Ministarstvo financija Republike Hrvatske (2020), dostupno na: <https://mfin.gov.hr/>, (pristupljeno:4.8.2020.)
8. Ministarstvo uprave Republike Hrvatske (2020) Lokalna i područna (regionalna) samouprava, dostupno na: <https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/5-uprava-za-politicki-sustav-i-organizaciju-uprave-1075/lokalna-i-podrucna-regionalna-samouprava/842>, (pristupljeno:10.8.2020.)
9. Proračun jedinica lokalne samouprave, dostupno na: <https://www.proracun.hr/Home/VodicProracun>, (pristupljeno: 10. 8. 2020.)
10. Turistička zajednica grada Vinkovaca (2020.) Povijesno kulturni turizam, dostupno na: <http://www.tz-vinkovci.hr/hr/upoznaj-vinkovce/povijesno-kulturni-turizam> (pristupljeno: 6. 8. 2020.)
11. Vinkovačke jeseni, dostupno na: <http://vinkovackejeseni.hr/>, (pristupljeno:25.7.2020.)
12. Vukovarsko- srijemska županija, dostupno na: <http://www.vusz.hr/info/osnovni-podaci> , (pristupljeno:10.8.2020.)

Ostali izvori:

1. Karačić, D., (2019) Nastavni materijali iz kolegija *Lokalne financije*. Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku. Osijek: Ekonomski fakultet.

Popis tablica:

Tablica 1. Prihodi od poslovanja proračuna grada Vinkovaca od 2015. do 2018. godine (u mil. kn.)

Tablica 2. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine proračuna grada Vinkovaca od 2015. do 2018. godine (u mil.kn)

Tablica 3. Rashodi poslovanja proračuna grada Vinkovaca od 2015. do 2018. godine (u mil.kn.)

Tablica 4. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine grada Vinkovaca od 2015. do 2018. godine (u mil.kn.)

Tablica 5. Ukupni prihodi i primici te rashodi i izdaci od 2015. do 2018. godine (u mil.kn.)

Tablica 6. Turistički promet na području grada Vinkovaca 2016.-2019. godine

Popis slika:

Slika 1. Zgrada muzeja

Slika 2. Orion

Slika 3. Vizija destinacije Vinkovci